

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת וארא - Shabbos Parshas Va'era
כ"ח טבת תשס"ב - January 12, 2001

לכל זמן ועת..... (Monsey, NY)

הדלקת נרות - 4:30 שקיעה/יום השבת - 4:49
זמן קריאת שמע/מ"א - 9:06 צאת הכוכבים/מעריב - 5:39
זמן קריאת שמע/גר"א - 9:42 לשיטת רבינו תם - 6:01

מדעת עליון

והבאתי אתכם אל הארץ וכו' ונתתי אותה לכם מורשה אני ה' וגו' (ו-ח)
עין בעה"ט וז"ל כתי מורשה ולא כתי ירושה. רמז שמורשים ולא יורשים
שלא יכנסו לארץ עכ"ל. וילייע, שאם כן הרי כבר היתה בזה לא רק ידיעת ה'
אלא גם ידיעת הנביא, וא"כ ידיעה זו מוכרחת. וצ"ע.
ונראה למרן הגמול"ר מרדכי גיפטר זצ"ל בס' פרקי תורה, דבכל ירושה,
החפץ שבו חלה הירושה נקנה להיורש והוא ממונו ופקע ממנו תורת ירושה,
אבל בירושת הארץ, הארץ לעולם נשארת של הקב"ה - "כי לי כל הארץ" - וכל
זכותינו בה היא רק להורישה מדור לדור, ואין החפץ ניתק מתורת ירושה שבו.
וזהו לשון "מורשה", שירושה היא בעצם החפצא דארץ ישראל, ולא רק
שזוכים בחפצא מכח דין ירושה. והוא זה מדכתי "ויתן להם ארצות גויים
בעבור ישמרו חקיו". ולא כן בירושת הארצות ב"נ שכתוב "ירושה לעשו נתתי
את הר שעיר" - ש"ירושה" היא מה שניתן לבני עשו בלבד, אמנם אין זה נקרא
"מורשה" כלל.

והוא הדין כן בתורה הקדושה שכת' "תורה צוה לנו משה מורשה קהילת
יעקב." (פרשת וזאת הברכה לג-ד) שלעולם אין התורה שלנו כמנותקת
מהקב"ה כלל, אלא שהיא תורת ה' הנתונה לבני ישראל להמסר מדור לדור.
והירושה היא בעצם החפצא דתורה, וזהו הענין "מורשה" דומה ל"מאורסה" -
דהיינו כאירוסין בעל באשתו, ש"אין האשה ממונו של בעל."

ויעשו כן חרטמי מצרים בלטיהם ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם וכו' (ז-כב)
עין מה שהביא רש"י בשם הגמ' (סנהדרין סז:) וז"ל בלטיהם מעשה שדים,

העתירו אל ה' רב מהיות קלת אלקים וברד ואשלחה אתכם וכו' (ט-כח)

When Pharaoh told Moshe that he would allow the Children of Israel to go free, he did not mean to lie. He honestly meant what he said at the time when he said it. He was not mocking Moshe. Under the influence of the suffering of the plague, he was greatly changed. But afterwards, when the plague was removed, he completely forgot about his good intentions.

The great *Mashgiach*, R' Yeruchom Levovitz ZT"L comments that this is a general tendency of people. When a person is in the midst of great suffering and under a lot of pressure, he can have very high ideals. He will make all kinds of lofty promises and accept upon himself many pledges, without any limit. But as soon as his situation improves, he feels so entirely different that it is hard to recognize him as being the same person as before.

When you find yourself in a very difficult situation and make resolutions to improve yourself, remember those resolutions later on. Similarly, anyone whose life is in danger thinks that if he will be saved, he will have a greater appreciation for all that he has. But after things return to normal, it is easy to forget your previous insights and awareness. Make an effort to grow from difficult situations. Don't forget your resolutions and insights.

הוא היה אומר.....

R' Shmuel Mohilever ZT"L would say:

"Just as in Egypt, where *Hashem* appointed two messengers to lead the Jews out of slavery, Moshe and Aharon, so too, will we have two שליחים by the final redemption, *Moshiach Ben Yosef* and *Moshiach Ben Dovid*. Why? One to take the Jews out *golus* and one to take the *golus* out of the Jews!"

A wise and bright man once said:

"One should never think that he failed at something. Rather, he just found 10,000 ways that didn't work!"

R' Yeshaya HaLevi Horowitz ZT"L (She"lah HaKodesh) would say:

"One should always pepper his speech with phrases like: "*Boruch Hashem*," or "with the help of *Hashem*," or "G-d willing," etc. Training oneself to speak in such a manner will help a person to always maintain a sense of gratitude to the Creator for all that he has."

לע"נ מרן הגאון מורינו ורבינו הר"ר מרדכי גיפטר זצוק"ל
נפטר כ"ח טבת תשס"א - תהא נשמתו צרורה בצרור החיים אכ"י

We welcome all questions, inquiries and הערות. Please E-mail: TorahTavlin@aol.com

seated at the end of the table. All was fine and normal until a silver spoon was found missing after the *seudah* had concluded. The "beggar" was immediately suspected of theft. Denying the charge, R' Shneur Zalman shouted, "It was not I!" His accusers began to beat him. "It was not I," he repeated. It was then discovered that an attendant had taken the spoon, and R' Shneur Zalman was exonerated.

When he returned to Mezeritch, the *Maggid* was waiting for him. "How many times did you have to shout, 'Not I?'" he asked his astounded student. R' Dov Ber led his *talmid* by the hand. "There is but One in the universe who may use the term 'I'. If we are aware of *Hashem's* presence, how can we, mere mortals, pride ourselves on being 'I'? We must strive for total *bitul* - self-effacement." Said the *Maggid*, "Twice, last night, you referred to yourself as 'I,' so twice today you had to announce, 'It is not I.'"

TORAH GEMS

ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובתנוריד ובמשארותיך וגו' (א-ט)

The *gemara* (פסחים ג:) teaches, "*Chananyah, Mishoel and Azaryah learned a kal vo'chomer from the frogs; If the frogs, who were not commanded to sanctify Hashem's Name, leapt into the boiling ovens, they observed, then how much more so we, who are commanded, must allow ourselves to be cast into the boiling furnace in order to sanctify Hashem's Name.*" But how can that be? The *posuk* explicitly writes, "*And they (frogs) will go up in your houses ... and in your ovens.*" How can *Chazal* say that they were not commanded?

The **Meshech Chochmah, R' Meir Simcha of Dvinsk ZT"L**, points out that *Hashem* had never issued a direct command to enslave *Bnei Yisroel*. Egypt was never required to do so. *Hashem* merely related to Avrohom, in the form of a prophecy, that later on in history, a nation would subjugate his children. Nobody was actually commanded about this. Especially not Pharaoh who owed everything to Yosef who had done so much for him and for Egypt in their hour of need.

The same idea applies to the frogs. *Hashem* may have related to Moshe what the frogs would subsequently do, but that too, was in the form of a prophecy. The frogs themselves were not expressly commanded to jump into the ovens. Consequently, when they ultimately did so, it is considered as if they did it voluntarily, in an exemplary manner. Thus, Chananyah, Mishoel and Azaryah were able to learn a *kal vo'chomer* from them.

בלהטיהם מעשה כשפים עכ"ל. כלומר, שכת' בקרא דוקא בלי "ה" לומר לנו שאין זה מעשה של כישוף כלל אלא מעשה של שדים. ולכאורה קשה, דמה הוצרך רש"י להודיענו זה?

אלא ביאר הגמ"ר שמואל יעקב ראטה זצ"ל בס' שיר ידידות, שכבר הוקשו המפרשים לגבי מכת דם, שהיו כל מימות מצרים לדם, ואם כן מניין מצאו החרטומים עוד מים להופכו לדם? ופירשו ז"ל שאולי לא נהפכו אלא מים המגולים, דהיינו רק מים שאפשר לאדם לראות, וכגון הימים ונהרות ובארות מים וכדו', אבל מים שלא נראו בעולם, שהם תחת לארץ, לא נהפכו. והה"ד "ויחפרו מצרים סביבות היאר" - והיינו מים שמתחת הארץ. אמנם אם כן, לכאורה עדיין יקשה לפי"ז, האיך יכלו לעשות כן חרטומי מצרים בלטיהם, הלא מבואר שם בגמ' דכל כשפים נבדקו ע"י מים, ואם הם באמת מעשה כשפים, נמוחים הם ע"י המים, ומכ"ש שאין יכולים לעשות הכשפים לכתחילה במים. לכן, על כרחך הביא רש"י ז"ל שרבותינו אמרו ש"בלטיהם" זה מעשה שדים, וא"א להיות מעשה כשפים, כי רק במעשה שדים היו יכולים לעשות.

מעשה אבות....סימן לבנים

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' וגו' (ו-ב)

One night, when the **Ba'al HaTanya, R' Shneur Zalman of Liadi ZT"L** was yet a young man, he set out in his wagon to travel to the town of Mezeritch. He needed to speak about an urgent matter with his *Rebbe*, the famed **Maggid, R' Dov Ber ZT"L of Mezeritch**. Being a close *talmid* - disciple, he felt comfortable knocking on the door of his *Rebbe* even at a late hour of night.

"Who's there?" asked the *Maggid*, wondering who would be coming to his home so late at night. "It is I," said R' Shneur Zalman.

"Who?" R' Dov Ber repeated. "It is I," R' Shneur Zalman replied again, a bit louder this time..

"Who?" the *Maggid* inquired yet again. "Shneur Zalman," he finally said, using his full name. "*Rebbe*, please, I must speak with you." With that, he was finally admitted in and he was able to discuss his matter with R' Dov Ber. During the course of the conversation, the *Maggid* requested of R' Shneur Zalman to travel, the next morning, to a nearby village to attend a *bris milah*. R' Shneur Zalman was surprised at this request but nevertheless, followed his *Rebbe's* directive without question.

The next day, R' Shneur Zalman went to the village and entered the *Beis Medrash* where the *bris* was being held. Seeing R' Shneur Zalman's old and tattered clothing, it was assumed that he was a beggar, and he was